

zaaknummer 2011-T512

29 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats], aan de [straat],
hierna te noemen: klager,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven (onder meer) priester in [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 9 februari 2012. Op 5 maart 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mgr. dr. [naam], Bisschop van het Bisdom Rotterdam.

Op 9 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden.

Op 31 mei 2012 heeft de Klachtencommissie advies uitgebracht inzake de klacht van klager en de Bisschop van Rotterdam geadviseerd de klacht niet gegrond te verklaren.

Bij brief van 21 augustus 2012 (ingekomen 22 augustus 2012) heeft klager herziening van voornoemd advies verzocht.

Bij beslissing van 21 november 2012 heeft de bijzondere kamer het verzoek tot herziening gegrond verklaard.

Op 20 december 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Tijdens de zitting was mr. C.H.W.M. Sterk verhinderd.

Klager is met zijn echtgenote verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht.

Namens het Bisdom Rotterdam is verschenen mgr. dr. [naam], vicaris-generaal van het Bisdom.

2. De klacht

- 2.1. Klager groeide in de jaren '40/'50 op in een liefdevol katholiek gezin. Alle kerkelijke rituelen en verplichtingen werden met een zekere strengheid gehandhaafd. Het ontzag voor de ouders was groot. Ook het schoolleven was doordrenkt met het katholieke geloof. Klager mocht van zijn ouders onder geen beding met protestantse kinderen spelen, op straffe van een week huisarrest. Klager kende een paar heel aardige protestantse jongens in de buurt. Toen klager elf jaar oud was vroeg één van die jongens hem op een zonnige woensdagmiddag mee uit vissen in de polder. Klager is ondanks het verbod van de ouders meegegaan. Toen hij daar langs de waterkant zat, kwam tot zijn grote schrik aangeklaagde in zijn lange zwarte kleding brevier biddend aangelopen. Klager kende aangeklaagde als rector van Huize [naam], een bejaardenhuis tegenover de RK-Kerk [naam] in [plaats]. Aangeklaagde schoof tussen hen in en maakte een praatje. Aangeklaagde drong erop aan dat klager ging zwemmen, ook al zei klager dat hij dat niet mocht van zijn moeder en geen zwembroek bij zich had. Aangeklaagde zei tegen hem dat klager van hem wel met zijn blote billen het water in mocht. Tijdens dit gesprek streelde aangeklaagde met zijn linkerhand over het bovenbeen van klager. Via de pijp van zijn broek ging hij steeds verder omhoog en pakte hij op een gegeven moment klagers geslachtsdeel, waarvan klager erg schrok. Toen bleek dat klager niet over te halen was om bloot het water in te gaan, zei aangeklaagde tegen hem dat dit onder hen moest blijven. Klager mocht het zelfs niet aan zijn ouders vertellen. Als klager dit vol kon houden zou hij daarvoor later in de hemel komen. Daarop liep aangeklaagde brevier biddend verder.
- 2.2. Klager heeft de Protestantse jongen laten beloven dat hij thuis ook niets hierover zou zeggen. Klager was geschokt dat een priester die bij hem in de schoolklas les gaf in zijn broek had gegrepen. Toen hij thuiskwam, bleek zijn vier jaar jongere broertje nog niet thuis te zijn. Hij was ook gaan spelen in de polder. Hij kwam huilend op blote voeten thuis omdat hij zijn laarzen was kwijtgeraakt. Na aandringen van moeder kwam zijn broertje met zijn verhaal. Het bleek dat hij met een vriendje in de polder was en ook aangeklaagde al brevier biddend was tegen gekomen. Ook bij hen had aangeklaagde erop aangedrongen zich uit te kleden en het water in te gaan. De jongens konden geen weerstand bieden aan aangeklaagde en hebben tientallen meters in hun blootje door de sloot gewaad, af en toe aan hun nek in het water wegduikend voor passanten, waarvoor aangeklaagde, die dicht in de buurt bleef, hen waarschuwde. Na ruim een uur kwam er een groepje oudere mensen aangewandeld waarna aangeklaagde er vandoor ging. Klager besloot daarop aan zijn moeder te vertellen dat hij aangeklaagde ook was tegengekomen en dat deze zijn geslachtsdeel had betast. Toen klagers vader thuiskwam, werd het verhaal nogmaals verteld waarop vader met zijn twee zoons naar de pastorie van de kerk is gegaan. Vader heeft met de pastoor gesproken en deze pastoor antwoordde dat aangeklaagde een flinke waarschuwing zou krijgen maar gaf ook aan dat deze getraumatiseerd was door de oorlog, verder prima functioneerde en dat hem gegund moest worden om zijn functie te kunnen blijven uitoefenen. Klager en zijn broer moesten van de pastoor te biecht gaan bij aangeklaagde omdat klager zich had laten betasten en zijn broertje helemaal bloot was gegaan. Daarmee zou aangeklaagde tevens worden geconfronteerd met zijn eigen wandaden. De vader van klager was het hier niet mee eens maar kon er niets meer aan doen. Klager en zijn broertje hebben gebiecht bij aangeklaagde en daarna is er nooit meer over gesproken.

- 2.3. Klager heeft zich jarenlang een viezerik gevoeld. Door de biecht werd het gevoel versterkt dat klager en zijn broertje schuldige zondaars waren. Het broertje van klager kon zich, naar klager zegt, hier niet overheen zetten, is depressief geworden en heeft uiteindelijk zelfmoord gepleegd. Dit heeft klager diep geraakt, zijn broer was zijn vriend.
- 2.4. Klager wenst genoegdoening voor het hem aangedane leed en voor zijn broer wiens dood hij rechtstreeks in verband brengt met de beschreven gebeurtenissen. Klager hoopt verder met zijn verhaal bij te dragen aan de waarheidsvinding over seksueel misbruik binnen de Rooms Katholieke Kerk. Klager wenst financiële genoegdoening en acht een vergoeding van tenminste € 7.500,00 passend.

3. De inhoudelijke reactie op de klacht.

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

De Bisschop heeft in zijn reactie op het klaagschrift gesteld dat blijkens het archief aangeklaagde in [jaartal] in [plaats] woonachtig is geweest. Hij is in [jaartal] met emeritaat gegaan. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Hij benadrukt dat seksueel misbruik te allen tijde krachtig dient te worden afgekeurd. Wanneer een priester zich schuldig maakt aan dergelijke daden is dat een grove schending van de waardigheid van het kind als persoon, schending van het vertrouwen dat een (minderjarige) parochiaan stelt in de parochiepriester, en schending van de celibaatgelofte. Daarnaast wordt er van de zijde van het Bisdom bereidheid getoond desgevraagd een ontmoeting te hebben met klager.

Een eerdere ontmoeting met vicaris-generaal dr. [plaats] heeft reeds op 18 april 2006 plaatsgevonden naar aanleiding van het door klager op schrift gestelde relaas van 10 maart 2006. (Kopieën van het relaas en de reactie daarop bevinden zich in het dossier.)

Bij schrijven van 14 september 2012 heeft de Bisschop in reactie op het herzieningsverzoek nogmaals aangegeven dat hij noch met dit schrijven noch ter zitting iets heeft willen zeggen over de geloofwaardigheid van het verhaal van aangeklaagde.

4. De beoordeling

- 4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

- 4.3. Er zijn meer dan 60 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in zijn klaagschrift is beschreven. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennis genomen van het op 10 maart 2006 door klager op schrift gestelde relaas dat de aanleiding is geweest van een ontmoeting tussen klager en vicaris-generaal dr. [naam] op 18 april 2006. Daarbij komt verder dat blijkens een zogenaamde handtekeninglijst waarin kinderen en schoonkinderen van klager en andere personen hebben getekend om te verklaren dat zij ervan op de hoogte waren dat aangeklaagde rond de jaren 1950 t/m 1960 kinderen misbruikte, woonachtig was in Huize [naam] en priester was in [plaats]. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt dit naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.
- 4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Rotterdam de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt en namens het Bisdom spijt te betuigen over het leed dat klager in zijn jeugd is aangedaan.

Dit advies is vastgesteld op 29 januari 2013 door mevrouw mr. B.F. de Poorter, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en mr. C.H.W.M. Sterk, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.